

© I. De Clercq

De grootste crisis, op het slechtste moment

De huidige coronacrisis is in de eerste plaats een drama voor de mensen die voor hun leven vechten op intensieve zorgen. Maar ook de sierteelt moet dringend aan het infuus. Een eerste onderbouwde raming van AVBS raamt de schade op 135 miljoen euro, maar dat bedrag stijgt nog elke dag.

Ivan De Clercq

De internationale handel ligt stil. Royal FloraHolland legt haar leveranciers op dat ze voortaan slechts een beperkt percentage van hun normale volume mogen aanleveren. Zeventig procent minder is geen uitzondering.

Per productgroep wordt dagelijks bepaald welk percentage de kweker van het dagvolume nog mag aanvoren. Prijzen voor wat verkocht wordt, zijn historisch laag. CEO Van Schilfgaarde gaf in een videoboodschap aan

dat ook de veiling met de banken is gaan praten voor de eigen financiering. Honderden uitzendkrachten werden naar huis gestuurd. Al in de eerste berichten vreesde de veiling voor 500 miljoen tot 1 miljard euro

aan handel die dreigt verloren te gaan.

In snelheid genomen

In ons land stopte Euroveiling radicaal met het verkopen op de klok. Producten worden enkel verhandeld in de Euroveiling-webshop. Klanten kunnen wel nog bestellen en afhalen in Euroveiling. De coronacrisis heeft iedereen in snelheid gepakt, ook de sierteelt. FLORALL kende iets minder bezoekers, maar teler-standhouders spraken nog van een kwalitatieve beurs. De onrust was nog relatief beperkt; enkel de handel naar Italië werd als problematisch ervaren. Maar problematisch werd enkele dagen later bijna onbestaand; wat later begon ook de Franse markt bestellingen te annuleren, waarna andere landen volgden. In eigen land was het sluiten van bloemenwinkels en tuincentra in de weekenden een eerste mokerslag. Voor veel van die winkels vond 65% van die verkoop immers plaats in het weekend. Het sluiten van deze winkels in de week maakte de binnenlandse handelsramp compleet.

Slechtst mogelijke timing

Wat deze ramp specifiek voor de sierteelt zo erg maakt is de timing. Voor de meeste sierteeltproducten wordt 20% (boomkwekerij volle grond) tot 85% (perk- en balkonplanten) van de omzet gerealiseerd in de periode van half maart tot tien mei (Moederdag). In die periode is erg weinig speelruimte om planten naar de markt te brengen. Het weer bepaalt in grote mate wanneer perk- en balkonplanten verkoopklaar zijn én wanneer de vraag het grootst is. Bijkomend speelt ook de dwang van de kalender. Productiebedrijven zetten vaak in op verwachte drukke periodes tijdens het jaar. Voorbeelden zijn de Engelse Moederdag, Pasen, Palmzondag in Frankrijk (waarbij veel mensen een bloemetje naar het kerkhof brengen) of 1 mei. Typisch voor dergelijke hoogdagen is dat de vraag – eens de datum gepasseerd is – fors terugzakt. Zelfs bij een onverwachte plotse opening van de markt (die er nu niet inzit) zijn deze planten waardeloos wegens ‘passé.’

“ Wat deze ramp voor de sierteelt zo erg maakt is de timing.

Ieder voor zich

Alle schakels uit de sierteeltketen zitten samen in de crisis. Kwalijk is dat bepaalde partijen de verliezen elders proberen af te wentelen. Bloemenwinkels en tuincentra moeten de deuren sluiten en vallen zonder inkomsten. AVBS heeft weet van tuincentra die melden dat ze eenzijdig de betaaltermijnen van de facturen aan hun leveranciers verlengen met de duur dat ze nog gesloten zijn door corona. Dat terwijl liquiditeit op bloemisterijen zelfs in gewone jaren op dit moment traditioneel laag staat. Volle serres gaan vaak gepaard met lege rekeningen en vice versa.

Een bittere pil voor veel bloemenwinkels en tuincentra is dat grootwarenhuizen wel nog bloemen en planten kunnen blijven verkopen. Op 24 maart werd bekend dat tuincentra die ook (dieren)voeding aanbieden opnieuw bloemen en planten mochten aanbieden. Een kleine, eerste opening.

Forse omzetverliezen

Een stap verder in de keten spelen handelsbedrijven het eveneens hard. Ze aanvaarden maar leveringen als de kweker ermee akkoord gaat de planten terug te nemen wanneer de eindklant deze planten – om welke reden dan ook – niet afneemt. Bloemisterijen waar het normaal gonst van de bedrijvigheid, vallen nu akelig stil. Reserveringen en bestellingen, afspraken uit het verleden worden geannuleerd. Er worden omzetverliezen gemeld van vele tienduizenden en honderdduizenden euro's.

Wat met personeel?

En dat terwijl de vaste kosten blijven lopen en ook tewerkstelling een probleem is geworden. Sommige

bedrijven hebben personeel te veel en willen werknemers op economische werkloosheid zetten. Andere hebben personeel te weinig. Seizoenarbeiders – veelal afkomstig uit andere Europese landen – willen in sommige gevallen dringend terug naar het thuisfront, terwijl seizoenarbeiders die willen komen werken, dat plots niet meer willen, of worden tegengehouden aan de grens. Andere seizoenarbeiders willen blijven (werken), maar zaten met een volle plukkaart. Gelukkig konden deze laatste vrij snel rekenen op een tweede plukkaart.

Wat met uitgangsmateriaal?

Ook sommige relaties tussen telers en jong- en stekplantenleveranciers vertroebelden. Moeten telers geleverd uitgangsmateriaal nog aanvaarden en opkweken als ze weten dat er geen markt meer voor zal zijn? Jongplantbedrijven schermen ermee dat ze deze op vraag hebben geproduceerd en dat kwekers geen overmacht kunnen invoeren. Veel hangt af van wat er in de contracten staat. Vast staat dat kwekers niet de schakel in de keten kunnen zijn, waar alle andere schakels hun factuur kunnen neerleggen. De meeste leveranciers van uitgangsmateriaal tonen begrip, anderen houden het been stijf.

Allemaal in hetzelfde schuitje

Bedrijven zijn nu in oorlogsmodus, maar overleg en samenwerking zullen nodig zijn om zo weinig mogelijk bedrijven te verliezen als het weer beter gaat. De nood aan groen in huis en in de tuin blijft, en is misschien nu mensen massaal thuis blijven pertinentier dan ooit. De hele keten zit samen in de crisis, en zal er dus ook weer uitkomen. Maar als één schakel in de keten knakt, omdat daar de grootste verliezen worden genoteerd, zal de hele keten hierdoor onherstelbaar beschadigd blijven. ■

Ten tijde van dit schrijven verandert de situatie nog elke dag.

Voor de meest actuele stand van zaken verwijzen we je door naar www.avbs.be.

Ook via de nieuwsbrieven houden we jullie op de hoogte.